

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни				
		Subjects/ Назва дисципліни: <i>Standards of professional activity of a lawyer/ Стандарти професійної діяльності правника</i>				
		Discipline status/ Статус дисципліни: <i>mandatory component (professional training cycle)/ обов'язковий компонент (цикл фахової підготовки)</i>				
Галузь знань		D «Бізнес, адміністрування та право»				
Спеціальність		D 8 «Право»				
Освітня програма		Право				
Рівень вищої освіти		Другий (магістерський)				
Форма навчання		Денна				
Курс		Перший				
Семестр		Перший				
Обсяг дисципліни		Кредити	4	Години	120	
		Лекційні				24/10
		Практичні/семінарські				24/10
		Лабораторні				
		Самостійна робота				72/100
Семестровий контроль		Залік				
Викладач		Сокурєнко Олена Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності				
Контактна інформація		ел. адреса викладача o.a.sokurenko@cusu.edu.ua				
Кафедра		Галузевого права та правоохоронної діяльності				
Факультет		права, бізнесу та адміністрування				
Subject of study/ Предмет навчання (Що буде вивчатися)		<p><i>The main content of the course is the standards (norms, principles, rules, including ethical) of professional activity of representatives of various legal professions - judges, prosecutors, lawyers (defenders), notaries, investigators, legal consultants. The content of the course is indicative of the fact that it provides for the study of those norms, principles and rules of one or another professional legal activity that are established in Europe and the world. Important in the content of the course is the establishment of the degree of compliance of domestic standards of various types of professional legal activity with European standards.</i></p> <p><i>Основним змістом курсу є стандарти (норми, принципи, правила, у тому числі етичні) професійної діяльності представників різних правничих професій – суддів, прокурорів, адвокатів (захисників), нотаріусів, слідчих, юристів-консультантів. Показовим у змісті курсу є те, що передбачено вивчення передусім тих норм, принципів та правил тієї або іншої професійної правничої діяльності, які встановлені в Європі та світі. Важливим у змісті курсу є встановлення ступеня відповідності вітчизняних стандартів різних видів професійної правничої діяльності до європейських стандартів.</i></p>				

<p>Goal/ Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)</p>	<p><i>The purpose of the course is to provide training of a professional lawyer who knows, understands, recognizes as a value and applies the basic standards (norms, principles, rules) of various types of professional legal activity, and is also ready to approve the ethical standards of legal activity, in particular the standards of professional independence and responsibility in implementation of legal activity.</i></p> <p><i>Мета курсу – забезпечити підготовку фахового правника, який знає, розуміє, визнає як цінність та застосовує основні стандарти (норми, принципи, правила) різних видів професійної правничої діяльності, а також готовий до утвердження етичних стандартів правничої діяльності, зокрема стандартів професійної незалежності та відповідальності у здійсненні правничої діяльності.</i></p>
<p>Компетентності</p>	<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p><i>Спеціальні компетентності:</i></p> <p>СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні. СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні. СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника. СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i></p> <p>РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p>

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

**Content of the discipline/
Зміст дисципліни**

Section 1. Standards of professional activity of judges. Topic 1. Standards of professional activity of judges in Europe and the world. Topic 2. Standards of professional activity of judges in Ukraine: compliance with European standards.

Section 2. Standards of professional activity of prosecutors. Topic 1. Standards of professional activity of prosecutors in Europe and the world. Topic 2. Standards of professional activity of prosecutors in Ukraine: compliance with European standards.

Section 3. Standards of professional activity of lawyers. Topic 1. Standards of professional activity of lawyers in Europe and the world. Topic 2. Standards of professional activity of lawyers in Ukraine: compliance with European standards.

Section 4. Standards of other types of professional legal activity in Ukraine, Europe and the world. Topic 1. Standards of professional activity of notaries. Topic 2. Standards of professional activity of investigators. Topic 3. Standards of professional activity of consulting lawyers.

Розділ 1. Стандарти професійної діяльності суддів. Тема 1. Стандарти професійної діяльності суддів в Європі та світі. Тема 2. Стандарти професійної діяльності суддів в Україні: відповідність до європейських стандартів.

Розділ 2. Стандарти професійної діяльності прокурорів. Тема 1. Стандарти професійної діяльності прокурорів в Європі та світі. Тема 2. Стандарти професійної діяльності прокурорів в Україні: відповідність до європейських стандартів.

Розділ 3. Стандарти професійної діяльності адвокатів. Тема 1. Стандарти професійної діяльності адвокатів в Європі та світі. Тема 2. Стандарти професійної діяльності адвокатів в Україні: відповідність до європейських стандартів.

Розділ 4. Стандарти інших видів професійної правничої діяльності в Україні, Європі та світі. Тема 1. Стандарти професійної діяльності нотаріусів. Тема 2. Стандарти професійної

діяльності слідчих. Тема 3. Стандарти професійної діяльності юристів-консультантів.

Критерії оцінювання роботи студентів

Критеріями оцінки усних відповідей є: повнота та глибина розкриття питання; емоційність і переконливість; використання для обґрунтування своєї думки основної та додаткової літератури; вміння логічно викладати матеріал, аналізувати, порівнювати, робити висновки, узагальнювати; культура мови. *Критеріями оцінки письмових завдань є:* повнота та глибина розкриття питання; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення.

Максимальний бал за роботу на практичному занятті – 5 балів. 5 балів студент/студентка отримує, якщо він/вона: опрацював основну й додаткову літературу з теми для більш глибокого її розкриття; засвоїв теоретичний матеріал на високому рівні, логічно викладає його, пов'язує з вивченим раніше, встановлює міжпредметні і міжтемні зв'язки; висловлює гіпотези, наводить аргументи на підтвердження своєї думки, або спростування думки інших студентів, при цьому посилається на опрацьовані джерела та літературу; використовує теоретичний матеріал для розв'язання практичних завдань; робить висновки, узагальнення; рецензує відповіді інших, вносить корективи, доповнення; пропонує дискусійні теми для обговорення, бере участь у дискусії, дотримується культури її ведення; підготував реферат, повідомив його зміст, чим зацікавив студентів. *4 бали,* якщо він/вона: опрацював переважно основну літературу; теоретичний матеріал засвоїв на достатньому рівні, досить логічно викладає його, однак, не завжди може підтвердити відповідними прикладами, аргументами; під час викладу допускає незначні помилки чи неточності, виникають деякі проблеми щодо встановлення зв'язків з попередніми темами чи іншими навчальним дисциплінами; іноді потребує додаткових запитань для повного розкриття проблеми; висловлює гіпотези, однак, не завжди може навести необхідні аргументи на підтвердження своєї думки; в цілому використовує теоретичний матеріал для розв'язання практичних завдань, пояснення подій та явищ, що відбуваються в політико-правовому житті країни та світі, але його пояснення містять неточності, недостатньо обґрунтовані; робить висновки, узагальнення, однак, вони потребують уточнення, конкретизації з боку викладача або інших студентів; рецензує відповіді інших, вносить корективи, доповнення; пропонує дискусійні теми для обговорення, бере участь у дискусії, дотримується культури ведення дискусії; підготував реферат і повідомив його зміст. *3 бали,* якщо він/вона: не повною мірою опрацював рекомендовані джерела та літературу; засвоїв матеріал на середньому рівні; може лише відтворити навчальний матеріал, засвоєний на лекції або опрацьований самостійно без критичного осмислення, на рівні переказу; іноді порушує логіку викладу, допускає помилки; не вміє самостійно здійснювати логічні розумові операції, з допомогою викладача може навести приклади, пов'язати теоретичний і практичний матеріал, встановити міжтемні та міжпредметні зв'язки; не може самостійно зробити рецензію, виправити помилки інших студентів; недостатньо сформовані навички участі у дискусії, не вміє обґрунтовувати свою думку. *2 бали,* якщо він/ вона: не достатньо повно/фрагментарно опрацював рекомендовані джерела і літературу; засвоїв матеріал на низькому рівні; за

допомогою викладача може відтворити незначну частину навчального матеріалу; не може критично осмислити, проаналізувати матеріал; не дотримується логіки викладу, часто допускає помилки; не може, навіть з допомогою викладача, навести приклади, пов'язати теоретичний і практичний матеріал, встановити міжтемні чи міжпредметні зв'язки; не може зробити рецензію, виправити помилки інших студентів; у нього не сформовані навички участі у дискусії, не вміє обгрунтовувати свою думку. *1 бал*, якщо він/вона: не опрацював рекомендовані джерела та літературу; не засвоїв матеріал, не може відтворити незначну частину навчального матеріалу, навіть з допомогою викладача, однак, дотримується дисципліни, уважно слухає відповіді інших студентів, робить записи, задає питання іншим студентам, котрі роблять доповіді/ повідомлення, намагається брати участь в обговореннях.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально) та не має *поточних оцінок*, має право пройти поточний контроль під час консультацій.

Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання				Сума
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	
T1 – T2	T1 – T2	T1 – T2	T1 – T3	100
25 балів	25 балів	20 балів	30 балів	

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

**Course policy/
Політика курсу**

In the process of studying the discipline, the student:

- must be present at lectures and practical classes (exception – confirmed good reason);
- must be active in practical classes, take an active part in discussing lesson plan issues, discussions, interactive forms of work (in pairs, small groups);
- a mobile phone, tablet can be used only with the teacher's permission for educational purposes (for example, to use the text of the NPA);
- are obliged to observe academic integrity, in particular, independently perform educational tasks and refer to sources of information in the case of using ideas, developments, statements, information.

У процесі вивчення дисципліни студент/ студентка:

- мають бути присутніми на лекційних та практичних заняттях (виняток – підтверджена поважна причина);

- мають бути активними на практичних заняттях, брати активну участь в обговоренні питань плану заняття, дискусіях, інтерактивних формах роботи (у парах, малих групах);

- мобільним телефоном, планшетом можуть користуватися лише з дозволу викладача з навчальною метою (наприклад, для використання тексту НПА);

- зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності, зокрема самостійно виконувати навчальні завдання та посилалися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

**Information support/
Інформаційне забезпечення**

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017. № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
4. Про національну поліцію: Закон України від 02.07. 2015. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
5. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
6. Про прокуратуру України: Закон України від 14.10.2014. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
7. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
8. Основні принципи стосовно ролі юристів, прийняті восьмим Конгресом ООН із запобігання злочинності і поводження з правопорушниками; Гавана, 27 серпня – 7 вересня 1990 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/Basic%20principles%20regarding%20the%20role%20of%20lawyers_07091990.pdf
9. Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної асамблеї ООН від 29.11.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_201#Text
10. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського співтовариства (Деонтологічний кодекс). (Прийнято делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 року) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343#Text
11. Правила професійної етики нотаріусів України: Наказ Міністерства юстиції України від 07.06.2021 № 2039/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1730-13>
12. Кодекс суддівської етики: затв. XI черговим з'їздом суддів України 22.02.2013 р. Документ n0001415-13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text>
13. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів: затв. Всеукраїнською конференцією прокурорів 27.04.2017 р. Документ n0001900-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>

14. Правила адвокатської етики: затв. звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09. 06. 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text П>
15. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб./ [І. А. Логвиненко, І. Л. Невзоров, Є. С. Логвиненко та ін.] ; за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. –Харків : ХНУВС, 2022.184 с.
16. Сучасні основи професійної діяльності правника : навч. посіб. / [Л. В. Радовецька, О. О. Тихомиров, О. К. Тугарова та ін.]. Київ : НА СБУ, 2022. 344 с
17. План дій Ради Європи для України на 2023-2026 роки «Стійкість, відновлення та відбудова», затверджений Комітетом Міністрів Ради Європи 14 грудня 2022 р. URL: <https://rm.coe.int/action-plan-ukraine-2023-2026-ukr/1680aa8282>
18. Лапкін А. Міжнародні стандарти прокуратури як орієнтир європейської інтеграції. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. № 4. Ч. 2. С. 70–76.
19. Митрофанов І. І., Васечко Л. О., Кравчук В. М. Професійна етика в юриспруденції: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 476 с.
20. Європейські стандарти адвокатури: навч.-метод. посібник / Ауріка Паскар, Оксана Щербанюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2021. 82 с.
21. Професія правник: діяльність, етика, відповідальність / Володимир Сущенко. Київ : БО «Благодійний фонд пам'яті Василя Кисіля», 2022. 160 с.
22. Професійна відповідальність правника : підручник / за ред. за ред. О. М. Ярошенка. Харків : Право, 2024. 224 с.

**Material and technical support/
Матеріально-технічне забезпечення**

Auditorium for theoretical training, educational stands, projector, laptop, smartphone, scientific literature, presentation materials.
Аудиторія теоретичного навчання, навчальні стенди, проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали.